Prim-ministru al Republicii Moldova
Domnului Vasile TOFAN

GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA
cancelaria@gov.md

Copie:

COMISIA PENTRU ECONOMIE, BUGET ȘI FINANȚE
a PARLAMENTULUI RM
ceb@parlament.md

MINISTERUL FINANȚELOR
cancelaria@mf.gov.md

MINISTERUL INFRASTRUCTURII ȘI DEZVOLTĂRII REGIONALE
secretariat@midr.gov.md

MINISTERUL DEZVOLTĂRII ECONOMICE ȘI DIGITALIZĂRII
secretariat@mded.gov.md

CONSILIUL ECONOMIC PE LÂNGĂ PRIM-MINISTRUL
consecon@gov.md

Nr 97-26/SD Data 14.09.2026

Subiect: Abrogarea defalcării de 0,5% aplicate investițiilor private în construcții

Stimate Domnule Prim-ministru,

Entitățile subsemnate ale prezentei adresări, reprezentând mediul de afaceri și investitori care realizează proiecte de construcții și modernizare în sectoare precum industria, energia, transportul și logistica, agricultura, comerțul, sănătatea și comunicațiile electronice, susțin fără rezerve obiectivul de actualizare a normativelor tehnice și de creștere a calității construcțiilor. Contestăm însă alegerea instrumentului de finanțare: o cotă ad valorem de 0,5% aplicată investiției private, cu o bază care include explicit valoarea utilajelor și a echipamentelor tehnologice.

Această defalcare nu reflectă costul unui serviciu public, riscul tehnic sau efortul de reglementare. Ea **taxează tehnologia** și capitalul înainte ca investiția să producă venit, afectează proiectele cu o componentă tehnologică importantă, indiferent de domeniu, și creează o zonă extinsă de interpretare fiscală. În termeni economici, funcționează ca un impozit ascuns pe CAPEX.

Asimetria este accentuată de excluderea investițiilor finanțate din bugetul public național: aceeași lucrare, supusă acelorași norme tehnice, este taxată dacă este finanțată privat și exceptată dacă este finanțată public.

Solicităm respectuos examinarea abrogării mecanismului și, în susținerea acestei solicitări, prezentăm următoarele argumente.

Problema legală în care baza impozabilă depășește construcția propriu zisă.

În forma actuală, aplicabilă începând cu perioada fiscală 2026, art. 347 alin. (5) din Codul urbanismului și construcțiilor nr. 434/2023 obligă investitorii să transfere la buget 0,5% din volumul investițiilor în capitalul fix pentru construcțiile pentru care se emit autorizații de construire și care nu sunt finanțate din bugetul public național. Art. 8 alin. (2) din Legea nr. 329/2025 detaliază baza: lucrări de proiectare și prospecțiuni, expertiză, lucrări de construcții-montaj, folosirea și amortizarea utilajului, supraveghere tehnică și de autor, montarea utilajului, **inclusiv valoarea acestuia**.

În numeroase proiecte de investiții, construcția civilă și tehnologia instalată în interiorul sau pe suportul acesteia sunt categorii diferite. Fundația, structura, pereții, acoperișul și rețelele constructive sunt lucrări de construcții. Liniile de producție, utilajele industriale, transformatoarele, sistemele de stocare a energiei, instalațiile frigorifice, echipamentele medicale, sistemele automatizate, antenele, unitățile radio, echipamentele baseband, switchurile, redresoarele, bateriile, generatoarele, cablurile, modulele optice și sistemele de răcire sunt echipamente tehnologice. Baza de calcul include nejustificat echipamentele aferente. Scopul legal al prelevării este finanțarea elaborării normativelor tehnice în construcții. Aceste normative reglementează elementele de construcție propriu-zise — structuri din beton armat, construcții metalice, zidărie, fundații, drumuri și poduri, protecția la foc, rezistență și stabilitate. Echipamentele tehnologice active de ex. cele de telecomunicații (echipamente de transmisiune, comutație, alimentare, servere ș.a.) nu fac obiectul documentelor normative în construcții; ele sunt guvernate de reglementări sectoriale distincte (standarde de telecomunicații, cerințe ARCOM). Includerea valorii acestor echipamente în baza de 0,5% este lipsită de legătură cauzală cu destinația prelevării. Noțiunea contabilă largă de „investiții în capitalul fix” cuprinde utilaje și echipamente care nu au nicio corespondență cu obiectul de reglementare finanțat — dezvoltarea sistemului de documente normative în construcții.

Una și aceiași construcție, iar taxă diferită.

Două obiective identice din punct de vedere structural, cu aceeași fundație, aceeași clădire, același proiect și același efort de control, pot suporta defalcări diferite doar pentru că într-unul este instalată o tehnologie mai performantă sau mai scumpă. Diferența poate apărea la o hală industrială, o centrală energetică, un depozit frigorific, o unitate medicală ori un obiectiv de comunicații electronice. Aceasta demonstrează lipsa de legătură dintre sarcină și obiectivul declarat al Fondului.

Tip de investiție	Componenta de construcții	Echipamente incluse în baza largă
Hală industrială	Fundație, structură, închideri	Linii de producție, roboți, sisteme de control
Obiectiv energetic	Fundații, clădiri, trasee constructive	Transformatoare, invertoare, baterii, automatizări
Depozit sau unitate agricolă	Clădire, platforme, rețele constructive	Instalații frigorifice, sortare, irigare, procesare
Unitate medicală	Clădire și instalații constructive	Echipamente imagistice, de laborator și tratament
Stație de comunicații	Fundație, turn, trasee subterane	Antene, unități radio, switchuri, cabluri, acumulatoare, generatoare, echipamente de climatizare, sisteme de supraveghere video și surse de rezervă

Notă: document semnat electronic. Verificarea semnăturii poate fi realizată la adresa:
https://msign.gov.md

În toate aceste situații, majorarea valorii tehnologiei mărește automat obligația, chiar dacă lucrările autorizate și efortul instituțional rămân aceleași. La modernizări, disproporția poate fi și mai evidentă: un utilaj, un transformator, un sistem medical, o instalație de automatizare sau un echipament de comunicații poate fi înlocuit într-o construcție existentă fără ca normativul structural să devină mai costisitor. Mecanismul penalizează astfel modernizarea capacității, eficienței energetice, productivității și securității.

Profitul reinvestit cu cota impozitului pe venit 0%, iar defalcările de 0,5 % rămân un impozit ascuns pe investiție

Denumirea de «defalcare» nu schimbă efectul economic. Plata este obligatorie, se varsă la bugetul de stat, se calculează procentual, nu corespunde unui serviciu individual măsurabil și nu este regularizată la costul administrativ efectiv. Ea se datorează indiferent dacă investiția va fi profitabilă sau nu. Aceste trăsături o apropie funcțional de o prelevare fiscală pe investiție.

Astfel, prin raportare la art. 6 din Codul fiscal al RM și art. 132 alin. (3) din Constituția RM: dacă plata are trăsăturile materiale ale unui impozit, reglementarea ei în afara Codului Fiscal al RM ridică o problemă serioasă de legalitate.

Astfel, denumirea folosită de lege nu poate înlocui analiza naturii reale a obligației.

Contradicția de politică publică este evidentă. Statul menține pentru anumite întreprinderi cota zero la impozitul pe venitul nedistribuit/reinvestit și anunță reducerea numărului de taxe pentru un mediu investițional favorabil, dar păstrează simultan 0,5% asupra capitalului investit, înainte ca acesta să producă venit.

Dosarul de consultare publică întărește această concluzie: sinteza oficială consemnează obiecția MDED că proiectul nu argumenta menținerea cotei de 0,5% și eliminarea plafonului, precum și poziția Ministerului Finanțelor al RM că încasările sunt venituri generale, fără corelare automată cu alocațiile Fondului. Deficitul acestui Fond trebuie remediat, nu transferat automat investitorilor.

Fond cu supra-colectare și lipsa unei regularizări

Planul național relevant a indicat pentru crearea și funcționarea Fondului câte 10 milioane lei anual în perioada 2025–2027, în total 30 milioane lei, pentru un obiectiv de 45 de acte normative.

Strategia sectorială MIDR consemnează o execuție de circa 5,46 milioane lei în 2024, un buget de 10 milioane lei în 2025 și o prognoză de 10 milioane lei anual pentru 2026–2028. O bază taxabilă de aproximativ 2 miliarde de lei este suficientă pentru a genera 10 milioane de lei, ceea ce justifică publicarea periodică a necesarului, încasărilor și execuției Fondului. Prin urmare, defalcările trebuie calibrate la un necesar public demonstrat; altfel, procentul devine generator de venit, nu mecanism de recuperare a costului.

Ministerul Finanțelor a precizat totodată că veniturile nu sunt atribuite automat Fondului, iar suplimentarea depinde de priorități, resurse și capacitatea de absorbție. Această constatare demonstrează disproporția proiectată și ruptura dintre încasare și finanțarea efectivă.

O eventuală plafonare nu este o soluție

Regimul anterior, prevăzut de Legea nr. 721/1996, utiliza o limită de 50 000 lei pentru un obiect. La intrarea în vigoare a Codului urbanismului și construcțiilor nr. 434/2023, la 30 ianuarie 2025, plafonul a dispărut; Legea nr. 153/2026 a limitat obiectul la construcții autorizate (executate în baza autorizațiilor de construire), fără a reintroduce plafonul sau a îngusta baza de calcul din art. 8 alin. (2) din Legea Nr. 329/2025 privind Fondul național de dezvoltare a sistemului de documente normative în construcții.

Simpla plafonare nu corectează mecanismul, din următoarele motive:

- este regresivă: proiectele mari ating maximul și suportă o rată efectivă sub 0,5%, iar proiectele mici continuă să achite integral 0,5%.
- nu elimină taxarea utilajelor industriale, energetice, logistice și de comunicații electronice și nu rezolvă neclaritatea serviciilor capitalizate;
- nu creează legătura necesară între încasare și costul efectiv al elaborării normativelor.

Practica europeană - finanțarea normelor nu cere taxarea tehnologiei

Romania abroga definitiv taxa pentru construcții

Un precedent regional relevant îl oferă România, în care art. 43 alin. (1) din Legea nr. 10 din 18 ianuarie 1995 (*republicată*) privind calitatea în construcții stabilește că:

> *„Investitorii sau proprietarii au obligația să vireze către Inspectoratul de Stat în Construcții - I.S.C. o sumă echivalentă cu o cotă de 0,5%* ***din valoarea, fără TVA, a lucrărilor pentru realizarea construcțiilor noi și a lucrărilor de intervenție la construcțiile existente pentru care se emit, în condițiile legii, autorizații de construire/desființare****, …”.*

Totodată, prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 89/2025, România a decis abrogarea, începând cu anul 2027, a impozitului pe construcții (Titlul X din Codul fiscal), cunoscut drept „taxa pe stâlp" — o prelevare de 0,5% aplicată valorii construcțiilor speciale, inclusiv a infrastructurii de telecomunicații și energie. Motivarea oficială a fost aceea că un asemenea impozit acționează ca o frână în calea investițiilor, aduce venituri bugetare nesemnificative și determină indirect diminuarea încasărilor din alte impozite, măsura fiind încadrată expres la categoria eliminării obstacolelor din calea investițiilor. Deși mecanismul taxei respective este diferit de cel al defalcărilor din valoarea investițiilor în capital fix — primul fiind un impozit anual pe valoarea netă a activului, iar cel de-al doilea o contribuție unică pe volumul investiției nou realizate — rațiunea de politică publică este identică: o prelevare asupra valorii infrastructurii și tehnologiei descurajează exact investițiile pe care statul urmărește să le atragă.

O comparație orientativă cu alte state europene arată o pluralitate de modele, dar nu un model uzual care să combine cotă ad valorem, bază incluzând echipamentul activ și afectare pentru redactarea normativelor. Statele finanțează standardizarea prin buget, vânzarea standardelor, cotizații și contribuții; taxele de permis tind să fie fixe, raportate la efortul administrativ sau la lucrările efectuate.

Jurisdicție	Model verificat	Relevanță pentru Moldova
Germania	DIN: vânzări/cotizații, contribuții de proiect și finanțare publică; în Bavaria, permisul este 1–4% din costul construcției.	Nu se taxează investiția tehnologică totală pentru un fond național de norme.
Franța	AFNOR: vânzări, cotizații și contribuții; normele de reglementare sunt finanțate public. Taxa de amenajare folosește suprafețe/valori forfetare.	Distingerea funcției normative de finanțarea infrastructurii publice.
Polonia	PKN: buget de stat și lucrări comandate. Notificarea unor rețele are taxe fixe	Taxă fixă de procedură, nu procent din fibră sau echipament.

Notă: document semnat electronic. Verificarea semnăturii poate fi realizată la adresa:
https://msign.gov.md

Jurisdicție	Model verificat	Relevanță pentru Moldova
Estonia	Comenzile publice și funcțiile naționale de standardizare sunt finanțate prin buget; permisul unei construcții de comunicații are taxă fixă.	Transparență și predictibilitate administrativă.

În domeniile reglementate, principiul relevant este același: taxele pentru un serviciu individual sau pentru o supraveghere specială trebuie să fie transparente, proporționale și calibrate la cost. Elaborarea actelor normative în construcții este o funcție publică generală, exercitată în interesul siguranței și al întregii economii.

Dacă fiecare ramură ar finanța ad valorem autoritatea care îi elaborează reglementările, instituțiile financiare ar finanța normele financiar-bancare, operatorii energetici ar finanța actele din domeniul energetic, agricultorii ar finanța actele agricole, iar comercianții ar finanța normele de protecție a consumatorilor, o asemenea arhitectură ar transforma procesul normativ într-o succesiune de sarcini sectoriale fără legătură cu costul concret al serviciului public.

În sectorul comunicațiilor electronice, Regulamentul (UE) 2024/1309 privind infrastructura gigabit și Codul european al comunicațiilor electronice oferă un exemplu suplimentar de raportare a taxelor administrative la costuri și de promovare a transparenței. Aceste acte nu sunt invocate ca izvor direct de obligații pentru Republica Moldova, ci ca reper de armonizare și bună reglementare. Același principiu al proporționalității este relevant și pentru celelalte investiții cu o componentă tehnologică importantă.

Impact asupra investițiilor și modernizării economiei

Republica Moldova are nevoie de investiții continue în capacități de producție, energie, logistică, agricultură, sănătate, comerț și infrastructură digitală. În multe dintre aceste proiecte, echipamentele și tehnologia reprezintă partea principală a investiției și sursa directă a productivității, eficienței energetice, securității și calității serviciilor.

Defalcarea produce efectul opus obiectivului investițional: mărește costul modernizării, consumă capital care ar putea finanța extinderea capacității și face proiectele cu rentabilitate redusă mai greu de justificat. Costul suplimentar poate fi transferat în prețuri și tarife, poate amâna retehnologizarea sau poate reduce volumul investițiilor private.

În comunicațiile electronice, efectul se vede în costul fiecărui kilometru de rețea și al fiecărei modernizări radio. În industrie și agricultură, aceeași problemă apare la liniile de producție și procesare; în energie, la transformatoare, invertoare și sisteme de stocare; în sănătate, la echipamentele de diagnostic și tratament; în logistică și comerț, la instalațiile frigorifice și sistemele automatizate. Problema nu este, așadar, limitată la un singur sector.

PRIN URMARE, cererea principală este abrogarea. Dacă autoritățile optează temporar pentru o etapă de tranziție, aceasta trebuie să fie strict limitată în timp și să excludă expres echipamentele tehnologice.

Totodată, pentru perioada de până la abrogare, este necesară instituirea unor reguli clare și întemeiate de calculare și raportare a defalcărilor:

Contradicție între „venit la bugetul de stat” și raportarea pe localități (CUATM)

Conform Codului urbanismului și construcțiilor nr. 434/2023 și Legii nr. 329/2025, sumele se virează la bugetul de stat, iar Ordinul Ministerului Finanțelor nr. 149/2025 (pct. 4.7) prevede virarea la un cont unic — codul ECO 114425, IBAN MD90TRGAAA11442501000000 — indiferent de localitatea unde are loc construcția.

Cu toate acestea, formularul DNTC25 (Ordinul SFS nr. 241/2025) impune raportarea valorii investițiilor pe fiecare localitate (codul CUATM). Deoarece mijloacele nu se repartizează bugetelor locale, ci alimentează un fond național gestionat centralizat de organul de specialitate (MIDR) prin Consiliul Național de Coordonare, raportarea pe CUATM (localitate) nu servește niciunui scop de alocare — generând o sarcină administrativă suplimentară pentru mediul de afaceri și ambiguități de raportare.

În acest context, este necesară clarificarea rațiunii și, eventual, renunțarea la raportarea pe CUATM pentru obiectele care nu presupun o alocare teritorială a sumelor.

Lipsa metodologiei clare de aplicare a taxei

În practică au fost semnalate mai multe situaţii pentru care nu există o claritate în modul de calculare a defalcărilor. De exemplu, pentru pozarea de cablu de fibră optică realizată în baza unei singure autorizații de construcție emise de autoritatea de al doilea nivel (raional) pentru mai multe sate ce fac parte din raion, formularul de dare de seamă fiscală (DNTC25) cere un cod de localitate per obiect, dar un traseu liniar traversează, de regulă, mai multe localități (UATM). Baza de calcul este valoarea investiției (în lei), nu lungimea; prin urmare, nu este clar modul de calculare (repartizare) a valorii investiției pe fiecare localitate (UATM).

Prin urmare, este necesară modificarea cadrului legal astfel încât raportarea si achitarea defalcărilor la bugetul de stat să fie efectuate fără detalierea pe localităţile unde este realizată construcţia.

Caracterul calculului nu este „anual”, ci raportarea și achitarea este anuală

Deși Ordinul SFS nr. 241/2025 (pct. 4) prevede că suma „se **calculează … anual**, corespunzător volumului investițiilor în capitalul fix efectuate în anul gestionar”, calcularea defalcărilor si reflectarea acestei tranzacții contabile, conform standardelor de contabilitate, se efectuează la momentul includerii în valoarea/costul construcției, iar un obiect poate fi dat în exploatare în orice perioadă a anului gestionar. Ministerul Finantelor a confirmat, prin scrisori oficiale, faptul că costul de intrare a imobilizărilor create (construite) de entitate se evaluează la costul efectiv, care va include defalcările de 0,5%, deoarece acestea sunt legate de procesul de construcție sau modernizare a imobilizărilor.

Astfel, este necesară o formulare explicită în acest sens, pentru a evita interpretarea eronată ulterioare.

Regim tranzitoriu și efectul retroactiv al modificărilor din 2026

La 06.08.2026, au intrat în vigoare modificările legislative, conform cărora, începând cu perioada fiscală 2026, au fost excluse construcțiilor care sunt executate fără autorizație de construire. În acest context, intervine problema situațiilor deja consumate în cursul anului 2026 până la intrarea în vigoare a modificărilor.

Exemplu concret: până la intrarea în vigoare a modificărilor respective, contribuabilul a dat în exploatare o construcție care nu este supusă autorizației de construire și a început deja amortizarea în evidența sa contabilă, calculând defalcarea de 0,5% asupra valorii construcției și a echipamentelor aferente, conform prevederilor legale în vigoare la momentul dării în exploatare. Astfel, este necesară instituirea unor reguli tranzitorii clare privind: (a) mecanismul de corecție/restituire a sumelor calculate în plus; (b) tratamentul contabil — dacă suma se capitalizează în valoarea obiectului (afectând baza de amortizare) sau se recunoaște drept cheltuială a perioadei — și modul de corectare atunci când amortizarea a demarat.

Soluția legislativă solicitată

Părțile semnatare ale prezentei adresări solicită:

Notă: document semnat electronic. Verificarea semnăturii poate fi realizată la adresa:
https://msign.gov.md

1. publicarea datelor privind necesarul anual și execuția Fondului;
2. includerea cu prioritate într-un proiect legislativ a următoarelor măsuri:
    a. Abrogarea art. 347 alin. (5)–(8) din Codul urbanismului și construcțiilor nr. 434/2023.
    b. Abrogarea art. 8 din Legea nr. 329/2025 și corelarea definițiilor, competențelor și actelor subordonate, inclusiv:
        i. Abrogarea capitolelor II și III din Regulamentul cu privire la administrarea mijloacelor pentru finanțarea sistemului de documente normative în construcții, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1436/2008.
        ii. Abrogarea Ordinului Ministerului Finanțelor nr. 241 din 30-04-2025 cu privire la aprobarea formularului tipizat al Dării de seamă privind defalcările pentru elaborarea normativelor tehnice în construcții (raport fiscal DNTC25).
3. finanțarea Fondului din alocații bugetare aprobate anual și din surse externe permise de lege.
4. instituirea unei reguli tranzitorii care să nu transforme interpretările neclare din perioada de până la abrogare în obligații retroactive, dobânzi sau sancțiuni.
5. organizarea unei consultări tehnice formale cu mediul de afaceri înainte de aprobarea textului final.

Dacă autoritățile optează temporar pentru o etapă de tranziție, aceasta trebuie să fie strict limitată în timp și să excludă expres echipamentele tehnologice.

Vă solicităm respectuos inițierea procedurii de abrogare și convocarea unei reuniuni tehnice în viitorul apropiat. O soluție clară, bugetată și proporțională va proteja atât interesul public în construcții sigure, cât și investițiile productive de care depinde dezvoltarea economiei Republicii Moldova.

Cu înaltă considerație,

Confederația Națională a Patronatului din Republica Moldova (CNPM)
Asociația Investitorilor Străini (FIA Moldova)
Asociația Patronală „Camera de Comerț Americană din Moldova” (AmCham Moldova)
Asociația Businessului European (EBA Moldova)
Asociația Națională a Companiilor din Domeniul TIC (ATIC)

Digitally signed by Rufa Mariana
Date: 2026.09.14 11:34:36 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova
MOLDOVA EUROPEANĂ

Digitally signed by Caminschi Vladislav
Date: 2026.09.14 11:57:37 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova
MOLDOVA EUROPEANĂ

Digitally signed by Oriol Irina
Date: 2026.09.14 11:42:46 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova
MOLDOVA EUROPEANĂ